

Lekció: Nehémiás 4 (vagy 3,33-4,17)

Textus: Neh 4,3 (vagy 4,9): *De mi imádkoztunk Istenünkhöz, és őrséget állítottunk ellenük védelmül éjjel-nappal.*

1 Amikor Szanballat meghallotta, hogy építjük a kőfalat, haragra gerjedt, nagyon bosszankodott, és gúnyolta a zsidókat. 2 Ezt mondta testvérei és a samáriai sereg előtt: Mit művelnek e nyomorult zsidók? Vajon megengedték-e ezt nekik? Talán már áldozni is fognak? Még ma be akarják fejezni? Tán életre keltik a köveket e porhalmazból, holott azok elégték? 3 Az ammóni Tóbijjá, aki mellette állt, azt mondta: Bármit is építsenek, ha egy róka fölugrik rá, ledönti kőfalukat. 4 Halld meg, ó, Istenünk, hogyan tesznek csúffá bennünket!

Fordítsd vissza gyalázásukat az ő fejükre, és add őket prédára a rabság földjén. 5 Ne fedezd el hamisságukat, és bűnüket ne töröld el arcod előtt, mert téged bosszantottak az építők előtt!

6 Mi pedig tovább építettük a falat úgy, hogy már félig elkészült az egész fal, mert a nép nagy kedvvel dolgozott.

Itt kezdődik a 4. fejezet az Új Fordítás szerint:

7 Mikor azonban meghallotta Szanballat és Tóbijjá, továbbá az arabok, az ammóniak és az asdódiak, hogy folyik Jeruzsálem várfalának javítása, és a rések betömése megkezdődött, igen nagy haragra gerjedtek. 8 Mindnyájan egy akaratlanul összeesküdtek, hogy eljönnek, megostromolják Jeruzsálemet, és a népet megrémítik. 9 Mi azonban imádkoztunk Istenünkhöz, és éjjel-nappal őrséget állítottunk védelmül ellenük. 10 De azt mondták a júdaiak: Fogytán a teherhordók ereje, a rom pedig sok, képtelenek vagyunk építeni a várfalat. 11 Ellenségeink pedig azt mondták: Nem is sejtik, nem is veszik észre, egyszer csak bemegyünk közéjük. Megöljük őket, és megállítjuk a munkát. 12 Akkor eljöttek hozzánk mindenfelől a zsidók, akik körülöttünk laktak, és tízszer is figyelmeztettek: Térjete vissza hozzánk! 13 Azért odaállítottam a népet a hely legalsó, nyílt részére, a várfal mögé nemzetségeik szerint, fegyvereikkel, dárdáikkal és íjakkal együtt. 14 Majd körültekintettem, megálltam, és így szóltam az előljárókhhoz, a főemberekhez és a többi néphez: Ne féljetek tőlük! A nagy és rettenetes Úrra emlékezzete, és harcoljatek testvéreitekért, fiaitokért, leányaitokért, feleségeitekért és házatokért! 15 Amikor pedig meghallották az ellenségeink, hogy megtudtuk szándékukat, és hogy Isten semmivé tette a tervüket, mindnyájan visszatértünk a várfalhoz, *mindenki a maga munkájához.* 16 De attól a naptól fogva embereimnek csak az egyik fele dolgozott, másik fele pedig dárdákkal, pajzsokkal, íjakkal és pánccal volt fölfegyverkezve, a fejedelmek pedig ott álltak egész Júda háznépe mögött. 17 A falon munkálkodók és a teherhordók egyik kezükkel a munkát végezték, a másik kezük pedig a fegyvert tartotta. 18 Akik pedig építettek, azoknak a fegyvere a derekukra volt kötve, és így építettek. A kürtös pedig mellettem állt. 19 Majd így szóltam az előljárókhhoz, a főemberekhez és a többi néphez: A munka nagyon sok és kiterjedt, és mi a várfalon elszéledve, messze vagyunk egymástól. 20 Azért ha a kürt szavát halljátok, gyűljete ide hozzánk mindenhonnan. Istenünk harcol értünk! 21 Úgy dolgoztunk az építkezésen, hogy a fele dárdát tartott hajnalhasadtától fogva egészen a csillagok följötteig. 22 Ugyanakkor megparancsoltam a népnek, hogy minden ember Jeruzsálemben háljon szolgálival együtt, és éjszaka örködjene, nappal meg dolgozzanak. 23 Sem én, sem testvéreim, sem szolgálaim, sem a kíséretemben levő örök nem vetettük le a ruhánkat. Még vízért is mindenki a fegyverével ment.

Igemagyarázat

Bevezetés (néhány szövegrész, ami segíthet a megértésben)

Neh 11, 1-3: *“A nép vezetői Jeruzsálemben telepedtek le. A nép többi részére pedig sorsot vetettek azért, hogy minden tíz ember közül egy Jeruzsálembé költözzék, és a szent városban lakják, a többi kilenc pedig*

maradjon a maga városában. Mindazokat, akik önként vállalkoztak arra, hogy Jeruzsálemben telepedjenek le, áldotta, dicsérte a nép. A júdai tartomány főemberei Jeruzsálemben telepedtek le. *De Júda városaiban lakott a maga birtokán, a maga városában Izráel többi része, a papok, a lévíták, a templomszolgák és Salamon szolgáinak a leszármazottai.*”

Neh 12, 44b-45: “... mert örültek a júdaiak, hogy szolgálatba álltak a papok és a lévíták. Ezek vigyáztak az istentisztelet rendjére és a tisztaság rendjére, ugyanígy az énekesek és a kapuőrök is ...”

Kis történelmi háttér a főszereplőről.

Ezsdrás pap volt, “a menny Istenének törvényében jártas írástudó” (mondja Artaxerxes vagy Artahaszta perzsa király), Nehémiás pedig főpohárnok volt a király szolgálatában. Amikor hallotta a Júdából jött zsidók történeteit, a jeruzsálemi és Júda földjén való nehézségekről és nyomorúságról, nagyon szomorú lett. A király, meglátva az ő szomorúságát, megkérdezte tőle ennek okát. Miután elmondta, eltávozást kért, és a király megadta. Kapott kíséretet is, és megbízóleveleket, hogy -Júda földjére megérkezve- a helyi faraktárok királyi felügyelője adjon neki fát is, hogy azzal megerősítsék a falakat. A bibliában Ezsdrás és Nehémiás könyve egybecseng, tulajdonképpen ugyanarról az útról, igyekezetről, küzdelemről szól. És egybecseng még a Krónikák két könyvével. Ugyanaz a történet, más-más elbeszélések formájában.

A Krónikák két könyve, valamint Ezsdrás és Nehémiás könyve nagyon érdekes olvasmány – érdemes olvasni egy-egy részt, vagy leginkább többet egymás után. (Nehémiás arról lett ismert, hogy megtett bizonyos intézkedéseket a törvény betartatásához, valamint szabályozta Jeruzsálem városának újratelepítését, de leginkább Jeruzsálem falainak újjáépítésének megszervezése és elvégzése.)

Nézzük, a mai olvasmányból milyen tanítás bontakozik ki, hogyan szólít meg Isten minket a jelenben, egyházunkban, gyülekezetünkben, saját élethelyzetünkben.

1.

A perzsa király helytartónak nevezte ki Nehémiást, és ő talált magának feladatot: megjavítani és felépíteni Jeruzsálem városfalait, és új kapukat készíttetni.

Ehhez meg kellett szerveznie a vele érkezett második visszatérő népet, a helyiek bizalmát meg kellett nyernie (ehhez hozott magával kincseket a messze Perzsiából), és az ellenséges közeggel szemben fel kellett fegyverkezni és résen kellett állni (ebben segítettek a régi és az új visszatértek). A kemény fizikai munká és a munka szervezése után aztán eredmény születik: “A várfal elül hónap huszonötödikére, ötvenkét nap alatt készült el.” (Neh 6,15)

Milyen nagy dolog, amikor egy ember felismeri hivatását, és meghallja a hívó szót. Milyen nagy dolog, ha valaki bátorságot nyer arra, hogy elinduljon, vagy irányt váltson, mert érzi és tudja, hogy Isten valamit rábíz. Nehémiásnak jó állása volt, fontos és bizalmas ember volt a Perzsa királyi udvarban – kényelmes élete volt – mégis odaszánta magát a hosszú, veszedelmes útra, a romok felépítésére, a távoli Júdea összevisszaságába, származásának helyén. “A város, ahol őseim sírja van, romhalmazzá vált, és kapuit tűz emésztette meg.” (Neh 2,3)

Alábecsült, nagy kincs az, ha valakinek megadatik, hogy azzal foglalkozzon, ami szíve vágya. Akár kezdettől fogva erre készült, gyerekkora vagy fiatalsága óta, akár úgy, hogy felnőttkora bizonyos fordulatot vesz, és új utakra lép. Isten előtt nincs lehetetlen, és aki Istennel megbeszéli szándékát, és

áldást kér új útjára, az bátorságot nyer. Segít az is, ha nem egyedül vág neki, hanem világossá teszi az emberek előtt terveit, hogy ezzel is megerősítse szándékát. Így tett Nehémiás is, és ez a bátorság, a szeretet és a Úr Istenbe vetett bizalom erős jele is.

És ugyanez érvényes azokra is, akik ilyen elszánt emberek mellé odaállnak, hogy támogassák őt. Milyen jó olyan embereket látni, akik az igazán jót cselekszik – az Isten mércéje szerinti igazságot, építőt, irgalmasat. Mindig ezt látom: az ilyen emberek mellé teljesen váratlan oldalról is csatlakoznak, jönnek segíteni, adományoznak. Lelkünk mélyén vágyunk arra, hogy jót tegyünk, hasznosak legyünk, a jó oldalon álljunk – a világosság gyermekei legyünk a sötétségben. Hála legyen Istennek, hogy akár lehetünk olyan emberek, vagy láthatunk olyan embereket – és odaállhatunk melléjük.

Az igaz ügyekért dolgozókat láthatjuk magunk körül, de láthatjuk a sokat szidott közösségi médiában is: ez az egyik pozitív oldala – hogy rengeteg jó történetet, követnivaló jó ügyet ismerhetünk meg, amelyben Isten dicsősége megjelenik, mert elhivatott emberek végzik a dolgukat.

Ezzel pedig másoknak lehetőséget adnak arra, hogy ugyancsak jót tegyenek, segítsenek.

A keresztyén hitben járó, hogy hitben küzdő, hitben csetlő-botló emberek számára a Krisztuskövetésük ilyen módon is gyakorlattá válhat.

V.ö. Kempis Tamás: Krisztus követése. "A tizenötödik század közepén „együgyű szókkal, de csuda nagy lelki bölcsességgel” valaki, egy Kempis Tamás nevű ágostonrendi szerzetes” (Pázmány Péter mondja, a mű első fordítója és méltatója) négy rövid könyvet írt. A mű egyike a keresztyén lelki irodalom alapkönyveinek. Ha van a keresztyén életbölcsességnek – tegyük hozzá: mind gyakorlati, mind elméleti vonatkozásában kvintesszenciája: a Krisztus követése az. Gyakorlatilag: aki ennek a „követésnek” az útját járja, az megvalósítja a keresztyén embertől megkívánt tökéletességet. Elméletileg: Isten és ember kapcsolatáról, az ember Isten felé törekvéséről, az Isten emberszeretetéről és az ember istenszeretetéről (tehát az aszkétika és misztika leglényegesebb dolgairól) ennél többet nem lehet mondani, legföljebb bonyolultabban és elvontabban.

Hozzánk úgy is kapcsolható, mint aki ezen a környéken élt, szinte egész életében. A Devotio Moderna lelki mozgalom része volt, és Deventerben és Zwolle környékén, élt szerzetesként.

(http://www.ppek.hu/konyvek/Kempis_Tamas_Krisztus_kovetese_1.pdf)

2.

A 2. fejezettől kezdődően olvassuk, hogy Nehémiás személye ellen indítanak támadást. Megpróbálják rossz hírbe hozni, megfélemlíteni és fizikailag törbe csalni, de ezeknek nem dől be. Amikor ötször is elhívják például 'tárgyalni', mivel állítólag hallották, hogy a király ellen akar fellázadni, de persze azzal a szándékkal, hogy elfogják és megöljék, csak annyit válaszol, hogy: "Nem történt semmi olyasmi, amit te állítasz, csak magadtól találtad ezt ki." Távol tartja magát a provokációtól.

Mégis: ő is ember. Nagy szíve, honvágya, lelkének érintettsége hozta őt Jeruzsálembe, pedig ő a száműzetésben született, semmilyen saját emléke nem volt. De amikor ott van, és szembesül az ellenségeskedéssel, bizony megijed, és szíve remeg. Minderről beszámol az írásban. Nem tartja magában, nem tesz úgy, mintha szuperhős lenne, akiben semmi félelem nem volna. Istentől nyer bölcsességet, hogy ezekkel a helyzetekkel megvívjon, és minden ilyen támadás után kéri a Fennvalót,

hogyan fordítsa ellenségeire az ő saját gonoszságukat – és hogy ne feledkezzen meg arról, hogy ő, Nehémiás, nem hátrált meg, hanem megállta a helyét!

Az ember kínjában azt a kérdést kénytelen megválaszolni, hogy hogyan viszonyuljon saját szenvedéséhez. Mit tegyek, hogy más legyen? És mivel ez a kérdés válasz nélkül marad, végül gyakran az elszenvadás, a tőrés a végpontja. A békességes tőrésen túl azonban valóság a teher megosztásának a lehetősége. A kiutat, társat nem ismerő magányt feloldja az imádság, az Istennel való beszélgetés, perlekedés, alkudozás, csendesség. Mintha rés nyílna a létezés alapvető szenvedés-zártságán – olyan megkönnyebbülést hoz a tudat, hogy *a teher megosztható*. S nem csak a teher, hanem az élet egésze, amelynek minden pillanata beleágyazódik az isteni akaratba.

Ha valamit bizonyít nekünk Nehémiás falépítő története, ez az. Amikor leírja, ki mit követett el ellene, ellenük, könyörgésbe ágyazza kétségbeesését. Istenre bízta a bosszúállást, és Istenre bízta az ítéletet. De imádkozott már ott, Perzsiában, amikor hallott a szerencsétlen sorsú júdeai hazatértek dolgáról, és imádkozott akkor is, amikor a király elé vitte kívánságát, hogy hazatérhessen, és felépíthesse a város falait. Párbeszéd Istennel, az élet minden percében.

3.

Ugyanakkor az építkezést testileg is fölfegyverkezve folytatják. Az állandó *imádság*, a folyamatos *munka*, és a védekezésre kész *fegyverhordozás* hármában végzik a fal felépítését. Nehémiás jelenlétének ez a mottója: “De mi imádkoztunk Istenünkhöz, és őrséget állítottunk ellenük védelmül éjjel-nappal.” (Neh 4,9)

Erre szükség is volt, mert folyamatos vegzálásnak, fenyegetésnek voltak kitéve.

Nehémiás a hazatért zsidók közé ment haza, pedig az csak lélekben volt hazájuk. (Nagyon kicsit talán ahhoz hasonlítható, hogy évtizedek után visszatérnének falvaikba, házaikba a Szászok, és elkezdénék helyreállítani elhagyott örökségüket.) A történetek éltették, de gyakorlatilag nagyon küzdelmes lett az élet hazatérés után. Akik nem örültek hazatérésüknek, minden lehetséges módon keresztbe tettek. Rágalmazták az újjáépítőket, bepanaszolták őket hamis érvekkel a királynál, szóban és tettben is bántalmazták őket:

Hatalmas ellenszenvet váltott ki, amikor elkezdték valóban helyreállítani a jeruzsálemi városfalat. A munka ellen ugatnak, hörögnek: nem bírják nézni, ahogy ténylegesen elkezdene a visszatértek együtt dolgozni a régebbi visszatért zsidókkal, hogy felépüljön a városfal.

Mi ez a hatalmas ellenállás? Maga a fal, ami tipikusan ellenszenvet vált ki – mert ha emberek közé építik, mindig valaminek vagy valakinek a letagadását, kitagadását jelenti. Itt is ez a helyzet. Jeruzsálem, mint város, fennmaradt a lerombolása után is. Fal nélkül is elvoltak benne egyesek valahogy. Nem úgy, mint azelőtt, de a hely létezik, és van benne élet, úgy-ahogy. Vagy inkább: életecske, kínlódo nyomorúság. Ha már nincs a falak védelme, inkább kiköltöznek az emberek a városból. Akkor jobb odakint a tágasban, a falvakban. A város az elesettség helyévé vált, a túlélés helyévé.

Igaz: a templom már felépült egy korábbi fázisban, de a templom környezete rendetlen, összevissza van, ki-be jár mindenki, nincs béke és nyugalom. Az emberek kiszolgáltatottak, ilyen rendetlenségben mindig a gyengék, a kicsik, a szegények, a jövevények húzzák a rövidebbet. A rendetlenségben az ügyeskedők viszik többre, az élelmesek túlélnek, a lelketlenek pedig nem csak túlélnek, hanem visszaélnék a helyzettel. Jaj annak, aki az ilyen összevisszaságot meg akarja szüntetni.

Sok mindenkinek a tyúkszemére lép. Így a városfal felépítése miatt többeknek is kinyílik a bicska a zsebükben, és ez magyarázza az ellenállásnak egy részét.

Ilyen az, amikor az ember próbálna rendet rakni az életében, vagy a nagyvilágban. Betömni a kilyukadt falakat, megújítani a kapukat, hogy csak azt engedje be, aminek ott helye van, otthont építeni, hogy élni lehessen. Mert Istennek akarata mindenkor ez: hogy életünk legyen.

Vannak példánk most is – olyanok, akik felett senki nem tör pálcát, mert tudjuk: ők szent városok falait építik. Egyértelműen a jó oldalon állnak. Szószólók az igazság mellett, mégpedig olyan igazság mellett, mely Isten igazságát képviseli. Újságírók, jogászok, lelki vezetők, és némelykor politikusok is. A bankok és pénzügyi befektetők ügyeskedéseit és kizsákmányoló manővereit ők hozták napvilágra, és a nagyszennyező nagyvállalatok felelőtlenségét ők nevezék néven, ők állítják bíróság el. A társadalmi és adminisztrációs igazságtalanságok leleplezéséért ők harcolnak, dolgoznak.

Magunkra nézve pedig: amikor elkezdjük rendbe tenni gondolatainkat, cselekedeteinket, szavainkat, mindig ellenállásba ütközünk. Amikor közös ügyeinkben próbálnánk rendet rakni, sohasem sima az út. Sem a saját akaratumk, sem a minket körülvevő világ nem nyugszik bele olyan könnyen, hogy változtassunk, javítsunk, épüljünk. Az ellenállás legalább olyan erős, mint az akarat.

Nehémiástól megtanulhatjuk, hogy amikor Istennel párbeszédben kezdünk hozzá életünk feladataihoz – nagyokhoz, a nagy változást hozókhöz is, van néhány alapszabály.

--- **Első** a szembenézés, az őszinteség. Saját szándékunkkal (mit, miért teszünk, mi hajt tulajdonképpen - tényleg az élet elnyerése, az örök élet elnyerés, az élet szolgálata az?)

Nehémiásra jellemző, hogy tiszta vizet önt minden pohárba. Amikor eltávozást kér a Perzsa királytól, őszintén elmondja, mire kell neki az idő. Őszinteségét megjutalmazza a király azzal, hogy megtámogatja a missziót. Amikor Jeruzsálembé ér, előbb egyedül körbejárja a helyet, aztán elmondja, mi a terve. Sokan felkarolják gondolatát, mert látják benne a jövőt.

--- **Második** a szervezés. Mindenkinek az erejét, képességét a maga helyén hasznossá teszi. Van egy hosszú felsorolás erről, hogy ki, milyen szakmából, hogyan építi a városfalat, a jövőt.

--- **A teher megosztása**. Emberekkel és Istennel. Egy francia generálisnak tulajdonítják ezt a mondást: "Aki elmondja esti imádságát, olyan, mint amikor a hadvezér védőket állít a tábor köré: lehet aludni."

--- **Mindennek a leírása, a számadása**, hogy mivel járt a munka, milyen kihívások voltak, milyen buktatók, milyen megmentések, milyen eredmények. És a történet megosztása a jövőre nézve, hiszen ebből világlik ki, hogy élnek az emberek Istennel.

Vállaljuk fel lelkünk, életünk, családjaink és közösségeink élhetővé tételét – keressünk hozzá társakat, támogassuk azokat, akiket érdemes támogatni, segíteni, akik mellé érdemes odaállni. Ne szakadjon meg az imádság állandó fonala, osszuk meg a terhet egymással és Istennel! Nem fogunk csalódni.

ÁMEN